

Posudek bakalářské práce

Anežka Váňová: *Evropská unie v problematice porušování lidských práv v Číně*

Autorka předkládané bakalářské práce se rozhodla zabývat se postoji Evropské unie vůči stavu lidských práv v ČLR a také potenciálním vlivem Unie na politiku lidských práv čínského režimu. Pomocí aplikaci teorie normativní mocnosti chce autorka zjistit, do jaké míry dlouhodobý dialog mezi EU a Čínou má vliv na zlepšování dodržování lidských práv v této asijské zemi. Autorka nejprve dokumentuje zásadní případy a oblasti porušování lidských práv v Číně a posléze se věnuje ukotvení lidských práv v rámci právních norem a institucí EU. V následující části je v práci rozebírán koncept normativní mocnosti I. Mannerse (sloužící pro lepší uchopení vlivu EU ve světě), spolu s kroky, které Unie podniká pro zlepšení lidských práv v zahraničí. Autorka poukazuje na unijní kritiku praktikování trestu smrti jako jednu z oblastí, kde Unie může mít zahraničně politický dopad, ač to není výsledkem aplikace nástrojů spadajících do tradičního chápání mezinárodní bezpečnosti. Poslední kapitola práce se věnuje několika oblastem potenciálního působení EU na dodržování lidských práv v Číně, stejně jako zbrojnímu embargu EU vůči Číně jako nástroji prosazování unijního vlivu.

Autorka si vybrala aktuální, ale také náročné téma. Podle mého názoru shromáždila dostatečný počet zdrojů a její práce má celkově logickou strukturu. Nicméně některé níže nastíněné problémy autorce nedovolily zcela naplnit její výzkumný záměr.

- 1) Proč práce vychází z Rawlsovy koncepce lidských práv, není zřejmé. Jedná se o pojetí robustní, nicméně i mezi liberálními autory kontroverzní, a jiná pojetí práce nezmiňuje, ač jich je celá řada. V této části práce autorka vychází pouze z minima zdrojů, ač je této problematice věnována řada publikací. Z jakou definicí lidských práv se pracuje je zásadní proto, že to má významný dopad na debatu o politice lidských práv mezi demokratickými státy a zbytkem světa. V případě Asie práce nezmiňuje např. tzv. debatu o asijských hodnotách, která je od 90. let zásadním příspěvkem do této debaty a stala se jakýmsi „bitevním polem“, kde se asijské autokratické režimy hájí vůči Západu proti jeho kritice dodržování lidských práv v tomto regionu.
- 2) Teoretická pasáž věnována Mannersově konceptu normativní mocnosti je málo podrobná, chybí zejména zamyšlení nad limity tohoto konceptu. Diskuse ohledně vlivu EU jako normativní mocnosti se soustředí pouze na trest smrti, přičemž jistě lze nalézt unijní vliv i v jiných oblastech. Chybí rovněž podrobnější komentář autorky, proč se

uchýlila právě k Mannersově teorii a ne nějaké jiné teoretické alternativě. Výběr teoretického rámce (přestože legitimního), musí být čtenářům práce objasněn. V závěru práce chybí autorčina jasná odpověď na to, zda můžeme EU považovat v rámci jejich vztahů s Čínou za normativní mocnost tak, jak to pojmám Manners.

- 3) Autorka mohla lépe rozebrat a komentovat rozpor na straně Unie mezi ekonomickými zájmy a těmi lidskoprávními, neboť to se zdá být její vysvětlení toho, proč je Unie v prosazování své lidskoprávní agendy v Číně málo akceschopná. Bylo by například zajímavé sledovat, zda se tato problematika týká pouze čínsko-unijních vztahů, nebo se s ní můžeme setkat i v jiných bilaterálních vztazích, kterými EU v současnosti disponuje.
- 4) Velkým problémem práce je jazykové podání, a to jak gramatické, tak stylistické. V práci se nachází řada překlepů, chyb ve skloňování, špatné používání velkých a malých písmen apod. Místy často dosti „kostrbatá“ stylistika pak na řadě míst práce znesnadňuje její čtení.

I přes výše nastíněná pochybení autorka předkládané bakalářské práce prokázala schopnost vytyčit výzkumný problém, analyzovat jej za použití odborné literatury a v ucelené podobě představit čtenáři své závěry. I když práce obsahuje řadu pochybení, musím souhlasit s autorčinými závěry, že Unie je v posledních letech ve svém tlaku na Číně ohledně lepšího dodržování lidských práv pasivní, což je do velké míry dáno rozdílným vnímáním důležitosti lidských práv v zahraniční politice EU členskými státy (a také, jak ukazuje příklad České republiky, rozdílnými postoji vnitropolitických aktérů k zahraniční politice). Proto bakalářskou práci Anežky Váňové doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové 12. 8. 2019

Mgr. Stanislav Myšička, Ph. D.